

DECIZIE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Andrei Berezovschi și Societatea cu Răspundere Limitată „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Banca Comercială „Banca Socială” SA în proces de lichidare împotriva Societății Comerciale „Bristar Grup” SRL, Andrei Berezovschi și Societății cu Răspundere Limitată „Luciber-Com”, Tatiana Pavlova, Liliana Dodi cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și a cheltuielilor de judecată, transmiterea bunurilor gajate în posesia băncii, împotriva încheierilor din data de 16 mai 2019 și din data de 27 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 02 august 2017 BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Bristar Grup” SRL, Andrei Berezovschi, SRL „Luciber-Com”, Tatiana Pavlova și Liliana Dodi, prin care a solicitat încasarea în mod solidar a datoriei, a cheltuielilor de judecată și transmiterea bunurilor gajate în posesia băncii.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Central din data de 19 decembrie 2018 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare. S-a încasat în mod solidar de la SC „Bristar-Grup” SRL, Andrei Berezovschi și SRL „Luciber-Com” în beneficiul BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare datoria rezultată din contractele de credit în sumă totală de 9 694 845,96 lei, formată din datoria la contractul de credit nr. 397/201C din 28 decembrie 2010 în mărime totală de 1 476 028,00 lei, datoria în mărime de 895 000,00 lei, dobânda contractuală în mărime de 573 780,00 lei, penalitatea în mărime de 7 248,00 lei, datoria la contractul de credit nr.398/2011 din 24 octombrie 2011 în mărime totală de 477 662,11 lei, datoria în mărime de 259 418,11 lei, dobânda contractuală în mărime de 214 821,00 lei, penalitatea în mărime de 3 423,00 lei, datoria la contractul de credit nr.8/2012 din 16 ianuarie 2012 în mărime totală de 7 741 155,85 lei, datoria în mărime de 5 082 204,00 lei, dobânda contractuală în mărime de 2 609 582,85 lei, penalitatea în mărime de 49 369,00 lei și cheltuielile de judecată

suportate în legătură cu achitarea taxei de stat în mărime de 50 000,00 lei, în rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată (f.d.81, 91-110, vol. II).

Nefiind de acord cu hotărârea din data de 19 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare a contestat-o cu apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii în partea respingerii pretenției cu privire la transmiterea bunurilor gajate cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri privind admiterea pretenției. (f.d. 84-85, vol. II)

La 18 ianuarie 2019 Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, au depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, prin care au solicitat casarea parțială a hotărârii, aplicarea termenului general de prescripție extinctivă de 3 ani cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind tardivă în privința capătului de cerere ce ține de încasarea soldului sumelor calculate și neachitate la data de 30 iulie 2014, inclusiv a soldului neachitat al dobânzilor de întârziere și aplicarea prescripției extinctive speciale prevăzute de art.268 din Codul civil cu respingerea ca fiind tardiv capătul de cerere în partea încasării sumelor calculate și incluse în sold cu titlu de penalități pentru perioada de până la 31 ianuarie 2017.

Prin încheierea din data de 16 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare, de către Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, s-a comunicat apelanților necesitatea de a prezenta în cancelaria Curții de Apel Chișinău apelul motivat și probele invocate în susținerea apelurilor, apelanților Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, prezentarea dovezii achitării taxei de stat în mărime de 37 500 lei, stabilindu-le termen până la 26 iunie 2019 pentru lichidarea neajunsurilor cererilor de apel. Totodată s-a comunicat consecințele neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel. (f.d. 114-117, vol.II)

La 19 iunie 2019 BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare a depus apelul motivat. (f.d. 120-124, vol.II)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 27 iunie 2019 a restituit apelul declarat de către Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, deoarece nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel. (f.d. 167,138-175, vol.II)

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, au depus recurs, ulterior la 18 noiembrie 2019 recurs suplimentar, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea parțială a încheierii instanței de apel din 16 mai 2019 în partea dispoziției de a prezenta apelul motivat și dovada achitării taxei de stat „în cancelaria Curții de Apel Chișinău” și casarea încheierii din data de 27 iunie 2019. (f.d. 197-199, vol.II)

În motivarea recursului recurenții au indicat că încheierea din data de 16 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, urmează a fi casată parțial și anume în partea obligării de a prezenta apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în cancelaria Curții de Apel Chișinău, ori dispoziția dată este o limitare inadmisibilă în exercitarea drepturilor procedurale ale părților, garantate prin prisma art. 27, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În opinia avocatului Vasile Iamandii, exercitarea unui drept subiectiv sau procesual nu poate fi restrânsă de către instanța de judecată, deoarece se aduce atingere drepturilor părților litigante, astfel încheierea instanței de apel din 16 mai 2019 în

partea prin care s-a dispus de a lichida neajunsurile cererii de apel prin prezentarea lor în cancelaria Curții de Apel Chișinău, urmează a fi casată, ori aceasta este o limitare a apelanților în drepturi.

Recurenții au susținut că s-au conformat indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea din data de 16 mai 2019, ori la 26 iunie 2019 prin intermediul poștei electronice au depus apelul motivat și cererea privind scutirea de la plata taxei de stat, adică înainte de ora 24 din ultima zi a termenului.

În opinia acestora modalitatea de comunicare a actelor către instanța de apel prin intermediul poștei electronice este o modalitate legală de depunere a apelului. Mai mult, la caz se constată că apelul motivat și cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat au fost recepționate de către instanța de apel, ori nu există nici o mențiune de eroare tehnică.

În recursul suplimentar recurenții au mai menționat că instanța de apel nu s-a expus prin încheiere asupra cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, ori urma să se expună asupra cererii respective apoi să soluționeze chestiunile ce țin de punerea pe rol a cererii de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 27 iunie 2019, a publicat-o pe portalul național al instanțelor de judecată la data de 29 octombrie 2019

În aceste circumstanțe recursul declarat de către Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, la 02 octombrie 2019 se consideră a fi depus în termen.

Conform art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierilor Curții de Apel Chișinău din data de 16 mai 2019 și din 27 iunie 2019, din considerentele ce preced.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 18 ianuarie 2019 Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, au depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Central din data de 19 decembrie 2018.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d), (1¹) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune

printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din data de 16 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de către BC „Banca Socială” SA în proces de lichidare și de către Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, s-a comunicat apelanților necesitatea de a prezenta în cancelaria Curții de Apel Chișinău apelul motivat și probele invocate în susținerea apelurilor, apelanților Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, prezentarea dovezii achitării taxei de stat în mărime de 37 500 lei, stabilindu-le termen până la 26 iunie 2019 pentru lichidarea neajunsurilor cererilor de apel.

Argumentul recurenților precum că instanța de apel a îngreunat drepturile lor procedurale prin dispoziția de a lichida neajunsurile cererii de apel anume prin prezentarea acestora în cancelaria Curții de Apel Chișinău, este apreciat critic de instanța de recurs, ori prin prisma art. 9 din Codul de procedură civilă instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Colegiul conchide că dispoziția instanței de apel de a prezenta apelul motivat și dovada achitării taxei de stat anume în cancelaria Curții de Apel Chișinău nu contravine legii, iar argumentele recurenților în acest sens sunt declarative.

Astfel, prin prisma art. 56, alin.(3) din Codul de procedură civilă apelanții au fost obligarăți să se folosească cu bună credință de drepturile lor procedurale și să se conformeze întocmai indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea din data de 16 mai 2019 și să depună apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în cancelaria Curții de Apel Chișinău până la data de 26 iunie 2019.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu prevederile art. 112, alin. (4) din Codul de procedură civilă dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească, ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Articolul 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normelor de drept sus- citate în raport cu probele administrate la dosar instanța de recurs consideră întemeiată poziția instanței de apel referitoare la faptul că apelanții Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierea din data de 16 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și respinge argumentele recurenților invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate și pur declarative.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău la 27 iunie 2019, în temeiul art.369, alin. (1), lit. a) din Codul de procedură civilă, a restituit cererea de apel depusă de către Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, din motivul neexecutării în termen a indicațiilor instanței de apel și anume nedepunerea în termenul stabilit prin încheierea din data de 16 mai 2019 a apelului motivat și dovada achitării taxei de stat. (f.d.167,168-175, vol.II)

În conformitate cu art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că încheierea din data de 16 mai 2019 a instanței de apel, prin care nu s-a dat curs apelului depus de către Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup” reprezentați de avocatul Vasile Iamandii a fost expediat la 04 iunie 2019 la adresa electronică a avocatului Vasile Iamandii. (f.d. 119, vol.II)

În aceste circumstanțe, avocatul Vasile Iamandii fiind în cunoștință de cauză că a depus doar apelul nemotivat, fără a anexa dovada achitării taxei de stat, cunoscând despre neajunsurile cererii de apel și indicațiile date de instanța de apel prin încheierea din data de 16 mai 2019 și având obligația de a întreprinde toate măsurile necesare de a proteja drepturile persoanelor reprezentate de acces la instanța și de a îndeplini cerințele legale, într-un mod nejustificat a ignorat executarea indicațiilor date de instanța de apel.

Conform art. 75, alin. (4) din Codul de procedură civilă actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Astfel, în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii defectuoase a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural survine aplicarea sancțiunilor procedurale, prevăzute de art. 10, alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, se constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, depuse de către Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, deoarece în termenul stabilit de instanța de apel nu au prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat pentru depunerea apelului, fapt ce atrage consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Argumentul recurenților precum că s-au conformat indicațiilor instanței de apel și până la ora 24 a dății de 26 iunie 2019 au prezentat apelul motivat și cererea privind scutirea de la plata taxei de stat, este combătut prin probele prezentate la materialele dosarului.

Din materialele dosarului rezultă că avocatul Vasile Iamandii în interesele lui Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup” la data de 26 iunie 2019, ora 19:00 a prezentat prin intermediul poștei electronice a Curții de Apel Chișinău (cac@justice.md) apelul motivat și cererea privind scutirea de la plata taxei de stat. (f.d. 146,156 vol.II)

Aici, Colegiul subliniază că termenele procedurale sunt o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procesuale, de asigurare a celerității înlăptuirii actului de justiție și de fortificare a securității raporturilor juridice.

În conformitate cu prevederile art. 112, alin. (4) din Codul de procedură civilă dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Deci, în cazul în care instanța de judecată a stabilit locul și data până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală și anume prezentarea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat în cancelaria Curții de Apel Chișinău, până la 26 iunie 2019, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora care instanța de apel încheie programul de muncă.

Termenul stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege. În acest sens, în cauza Perez de Rada Cavanilles v. Spania, 28 octombrie 1998, §§ 43-44, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat că stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele-limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins.

Instanța de recurs reamintește recurenților caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, ori Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, urmau să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în încheierea din data de 16 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care concret li s-a stabilit locul și termenul-limită pentru prezentarea apelului motivat și dovezii de achitare a taxei de stat. Astfel, apelanții urmau să se conformeze întocmai cerințelor instanței de apel, iar la utilizarea mijloacelor de comunicare (poșta electronică, oficiul poștal), să se asigure că ele vor ajunge în cancelaria Curții de Apel Chișinău, până la data de 26 iunie 2019, ora de încheiere a programului de lucru, ori o altă abordare decât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

Instanța de recurs atenționează că nedeplinirea de către partea în proces a diligențelor necesare pentru înlăturarea în termen a neajunsurilor nu poate constitui o circumstanță favorabilă recurenților în anularea încheierii contestate, cât timp nu au indicat ce i-a împiedicat în termenul acordat să înlătore neajunsurile cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa faptul că Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, cunoscând despre încheierea instanței de apel din data de 16 mai 2019, prin care nu s-a dat curs apelului și li s-a acordat termen pentru prezentarea apelului motivat și dovada achitării taxei de stat, nu au luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, în speță îndeplinirea la timp a indicațiilor instanței de apel, care le-a acordat termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor apelului.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Dispoziții similare sunt prevăzute și în art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă potrivit cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Bună-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor, despre care cunosc cu

certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că neprezentând apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel, Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii, au demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Argumentul recurenților precum că instanța de apel nu s-a expus asupra cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, este considerat de instanța de recurs neîntemeiat, ori atât apelul motivat, cât și cererea cu privire privind scutirea de la plata taxei de stat a fost depusă peste termenul limită indicat de instanța de apel în încheierea din data de 16 mai 2019, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Andrei Berezovschi și SRL „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierile din data de 16 mai 2019 și din 27 iunie 2019 ale Curții de Apel Chișinău.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Andrei Berezovschi și Societatea cu Răspundere Limitată „Bristar Grup”, reprezentați de avocatul Vasile Iamandii.

Se menține încheierile din data de 16 mai 2019 și din data de 27 iunie 2019 ale Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas